

"Published and distributed under permit (No. 534) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General."

Krikščionys darbininkai vienykėse! Spieškitės į vienintėlę darbo žmonių organizaciją Amerikoje — Lietuvių Darbininkų Sąjungą.

ORGANAS AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SV. JUOZAPŲ DARBININKŲ SĄGOS.

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir subatomis.

Metams \$4.00
Bostone ir apylinkėse m. \$5.00
Užrašų metams \$5.00

"DARBININKAS" 242-244 W. Broadway, South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 620.

KAINA 4 CENTAI

VOL. V, No. 120 (750).

UTARNINKAS, SPALIO 19 D., 1920.

29,264 auksinų Geležiniam Vilkui.

PARODO KĄ GALI.

Cambridge, Mass. spal. 17. — Tuoj po sumos bažnytinę salę buvo Federacijos skyriaus su šauktas susirinkimas. Kalbėjo M. Norkūnas nesenai sugrįžęs iš Lietuvos, Tamas Seimas, P. Gudas ir pagalios gerb. kun. K. Urbonavičius So. Bostono lietuvių vyriausybė. Buvo išaiškinta Lietuvos sunki padėtis ir reikalinga teikti greitą pagalbą Lietuvos vyriausybei. Buvo prisiminta apie įsteigimą Lietuvoje Geležinio Vilko raitelių pulko. Tai tam Geležiniam Vilkui susirinkusieji sudėjo \$454.43.

Stambesnieji aukotojai:

Mateušas Norbutas	\$50.00
Juozas Bartkus	30.00
Antanas Vaisiškis	20.00
Juozas Šakalis	20.00
Kun. Pr. Juškaitis	25.00
Zigmantas Tamošius	15.00
Vladas Jakas	15.00
Juozas Povilaitis	10.00
Viktoras Četkauskas	10.00
Aleksandra Vincius	10.00
Juozas Vincius	10.00
Simonas Kavolius	10.00
Jonas Tamošauskas	10.00
Petras Rudavičius	10.00
Ona Rainiūtė	10.00
Kazys Venckus	10.00
Motiejus Zemaitukas	10.00
Stasys Kristikonis	10.00
Magdė Kevailaitienė	10.00
Antanas Vitkauskas	10.00
Ona Bugailiukė	10.00
Alena Adomaitienė	7.00
Jonas Rudaitis	5.00
Juozas Smilgis	5.00
Pranas Janinaus	5.00
Vincas Širka	5.00
Domininkas Labanauskas	5.00
Jonas Varnelis	5.00
Petras Kisielis	5.00
Juozas K. Nanjalis	5.00
Teklė Zakaičiukė	5.00
Stasys Luinis	5.00
Antanas Savickas	5.00
Kazys Jankūnas	5.00
Jieva Patembergienė	5.00
Feliksas Kiburis	5.00
Juozas Norkūnas	5.00
Franciška Sutkienė	5.00
Pinigų pasiuntė gerb. kun. P. Juškaitis kablegramu. Padarė 29,264 auksinų.	

Visų kolonijų lietuviai susijusieji įsistatė šarvus Geležiniam Vilkui. Apkaustyti ir pakautyti jį Vilniui vaduoti. Pildime auksą, kad Lietuva vyriausybė netik Geležinį Vilką apkaustyti, bet kad galėtų įsistatyti Perkūno artileriją ir Erelio oro laivyną.

LIETUVIŲ ATSTOVYBĖS AMERIKOJE ATSIŠAUKIMAS.

Spalio 9 dieną ir par naktį iki spalio 10 į Lietuvos sostinę Vilnių po atkaklios kovos su mūsų kariuomene įsiveržė lenkų dvarponių gvardija, generolo Żelickowski'io vedama. Lenkų valdžia skelbia pasauliui, būk tai padaręs Żelickowski'is be žinios ir pritariamo lenkų valdžios ir vien tik spiriamas lenkų ir lietuvių kariuomenės vad. Dzenkovski skelbia, kad jis pildas lenkų valdžios įsakymą, o patys kareiviai tai visai ne Butų Lietuvos gyventojai, bet pomanėdai arba galicijonai, iš kurių liko enterti lygiai kaip tat

darę yra bolševikai, baltarusių ir lenkų, ar lietuvių pulkai.

Tat viskas daroma, kad pasauliui įtikinti, būk tai šie kareiviai, kaip Lietuvos gyventojai, sukėlė yra prieš Lietuvos Valdžią ir reikalauja, kad Vilnius, Lyda ir Gardinas prigulėtų Lenkijai. Tai yra melas, kursai šiandien kiekvienam aiškus, nes ir patsai Vilniaus užpuolimas buvo padarytas sutartinai su centrale Lenkų kariuomenės vadovybe, su žinia Lietuvos išgamos Pilsudskio. Jau buvo pirmasis pranešta, jog Tautos Sąjungos kontrolės komisija buvo nustatiusi karo paliaubas ir sustabdžiusi tarp lenkų ir lietuvių mūšius nuo spalio 6 dienos 10 v. iš ryto, o spalio 6 dieną 6 val. vakare lenkai, nepaisydami nę padarytosios su mumis sutarties, nę Tautų Sąjungos įsakymo, pradėjo užpulti visu frontu mūsų kariuomenę apie Varėną ir Bėkšus, ir tokiu būdu sulaukė mūsų kariuomenę apie Varėną, užėmė geležkelio stotį, o spalio 7 dieną lenkų kariuomenė pradėjo antpuolius apie Bastūnus (geležkelio stotis, kuris eina nuo Vilniaus ant Lydos) ir Lietuviai negalėjo atitraukti savo rezervų nuo Varėnos, nes ji dalios kokios kariuomenės nuvežti geležinkelį nuo Varėnos Vilniaus link, nes lenkai buvo užėmę Varėnos geležkelio stotį. Iš to yra aišku, jog Żeligowski maršavimas ant Vilniaus buvo paramas ir kitomis lenkų kariuomenės dalimis ir šiandien tebėra remiamas.

Lietuviai yra išmušę vokiečius bermontininkus ir nėra jokios abejonės, jog jie išmušę prigalvingai įsiveržusius ir lenkų dvarininkų atvestus Lietuvos pažnaničius, galicijonius ir kitus lenkus, kurie yra kaip kokia džiūma užgriuvusi ant Lietuvos. Lietuvoje mūsų žmonės jau yra nusprendę iki paskutiniosios kovoti ginklu prieš tuos užpuolius, organizuoti partizanų būrius ir Saulius, ir viltingas melu prisimetęs priešas bus iš Lietuvos išvystas. Lietuvos žmonės ištiko didis ir garbingas darbas, bet tam darbui privalo padėti ir Amerikos lietuviai. Dėkites, broliai ir sesutės, prie tos kovos, kuomi tik galite padėti, o ypač Amerikos doleriu.

Savo valdžios skatinamas, žinomi kriešiu visus, prie kokių kas tik organizacijų neprigulėtų, dėtis vis savo energija prie Lietuvos aue priešo-leakė išvadavime, prie jos apginimo. Tegal visos paskolos stotja, visos Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Federacijos, abiejų Susivienijimų, Tarybų, Fondu, Liet. Socialistų Sąjungos ir Lietuvių Pilietų Sąjungos įstaigos per savo narius ir organizacijas neatidėliojant nę dienos skubinas rinkti aukų tėvynės apginimui, o ir pačių Laisvės paskolos bonų kuodaugians parduoti. Surienodijimui-gi viso pašalpos ir gynyimo darbo tesimūžia visos organizacijos ir pavieni asmens surinktas auksas Lietuvos gynyimo reikalams per Lietuvos Misiją, kurioj Majoras P. Žadeikis yra mūsų kariuomenės, o kun. J. Žilius mūsų Šaulių organizacijos atstovais.

Šiandien Lietuva yra didžiamame pavojuje ir nuo jūsu sesutės ir broliai amerikiečiai, pagelbos daug kas pareis. Todel stokite visi darban. J. Vilekšis. Lietuvos Atstovas Amerikoje.

Liet. St. Seimo delegacija London'e.

PRAŠO ANGLIJOS PARAMOS.

London, spalio 15. — Lietuvos Steigiamojo Seimo delegacija iš keturių narių atvyko prašyti Anglijos Lietuvai paramos. Prašė Anglijos valdžios užtarti Lietuvą per Tautų Lygą ir priversti lenkus išsinešti iš Vilniaus. Delegacijos pirmininku yra kun. Staigaitis, seimo vice-pirmininkas.

Anglijos vyriausybė priėmus delegaciją, padaršino Lietuvą. Anglijos laikraščiai

gina Lietuvos pusę.

Sužinota, kad Anglijos ir Francijos valdžios pagamino bendrą notą Lenkijai del Vilniaus pagrobimo. Nota dar nepasiųsta, nes jei būtų pasiųsta, tai Lenkijos ministerių kabinetas grįžtų. Anglija vis dar laikosi to, kad Lenkija ir Lietuva dar prieš prie derybų ir taikos klausimų išsirišimo. Mat Lenkijos padėtis tokia, kad ji reikalauja Anglijos ir Francijos talkos. Todel spėjama, kad Lenkijos vyriausybė nesiels prieš jų norą.

Per galvą Lenkijai.

PRIPAZINO LENKUS IMPERIALISTAI.

Washington, Spalio 16. — Valdininkai Valstybės Departamento, pareiškė, kad Suv. Valstijų vyriausybė nepripažį lenkų-rusų taikos. Amerika nepripažį tokios taikos sutarties, kur Lenkija nori pasigrobtį Rusijos žemių. O Rygos sutartis aiškiai ir griežtai eina prieš etnografinį principą. Gi prez. Wilson yra pareiškęs, kad Lenkija turi būt atstatyta neabejotinai lenkų apgyventuose rubežiuose. Lenkai-gi išplėšia iš Rusijos apie 80.000 kv. mailių rusišką žemės, kur gyvena arti 10.000.000 gyventojų su tik mažu lenkų nuosimėiu. Didesnė dalis yra lietuviai ir baltgudžiai. Beto Rygos sutartimi Lietuva apjuosiamą lenkų karidoriu. Tas, matyt, daryta su tikslu galų gale pagrobti Lietuvą, arba pavergti savo įtakai. Lenkų armijos Vilniaus pagrobimas čia laikomas ženklu, kaip lenkai nusistatę link Lietuvos.

(Šitos žinios imtos iš New York Times'o specialės korespondencijos).

GAL PALEIS PARLAMENTĄ.

Anglijoje angliakasiai išėjo streikau. Premieras Lloyd George paskelbė, kad paleisias parlamentą ir leis rinkti naujus atstovus. Dabartinė valdžia priešinosi angliakasių reikalavimams. Todel jei piliečiai nori išreikšti savo nuomonę apie milžinišką streiką, tai tas galės parodyti per rinkimus. Jei išrinkti atstovai tokius, kurie rems angliakasių streiką ir reikalavimus, tai galės parlamente sutarti išpildyti jų reikalavimus.

Spalio 19 d. susirinks dabartinis parlamentas ir svarstys streiko reikalą.

Geležinkelių darbininkų streikas Lenkijoje.

GELEŽINKELIŲ STREIKAS LENKIJOS.

Varšava, spal. 17. — Geležinkelių darbininkai visoje

Lenkijoje sustreikavo. Pasažieriniai ir tavoriniai traukiniai sustojo. Darbininkai reikalauja algų pakėlimo.

Skerdžia žydus.

VISUS VARO ARMIJON.

London, spal. 16. — Pagal Lietuvos atstovybės paskelbimo Vilniuje lenkai pasmaugė 30 žydų, šimtus sužeidė ir daugybes žydų krautuvių apiplėšė. Vilniaus žemėje visi vyrai su durtuvais grūdžiami ir Želigoskio armijai. Rekvizicijos žveriškos.

ZYDAI PRIEŠ ŽELIGOSKI.

London, spal. 17. — Gen. Želigoski oficialiai kvietė Vilniaus žydus ineiti į jo tvėriamą "valdžią." Bet žydai atsisakė tą padaryti.

PALIEPĖ TRAUKTIS.

Klagenfurto apygardos žmonės buvo leista balsuoti ar nori būti prie Austrijos ar būti prijungtais prie Jugo-Slavijos. Žmonės didžiūnu nugalavimu liktis prie Austrijos. Tai tą apygardą serbai norėjo pagrobti taip, kaip lenkai Vilnių ir pasiuntė savo kariuomenę užimti tą apygardą. Bet Tautų Lygą paliepė Jugo-Slavijai atšauti savo kariuomenę.

NUBALSAVO DĖTIS.

Vokietijos neprigulmingųjų socialistų kongresas, laikomas Hallej, nubalsavo dėtis prie Rusijos bolševikų. Už dėjimą balsavo 237, prieš 156. Priešingieji dėjimuisi apleido kongreso salę.

RINKS NAUJĄ VALDOVĄ.

Graikijos karalius Aleksandras, kuriam nesenai įkando naminė beždžionė ir delto pavojingai susirgo, jau negalės viešpatuoti. Ministeriai nutarė šaukti parlamentą naujam karaliui išrinkti.

GAVO KONTROLĖ.

Viena Anglijos laivų savininkų grupą ingijo Dunojaus kontrolė. Prekyba ant Dunojaus bus anglų rankose.

Berlin. — Laikraštis Rando-

noji Veliava skelbia, kad Rusijoj kviečių prikulta 180.000 000 bušelių. Kad išmaitinti Rusijos žmones reikia 225.000.000 bušelių. Reikia bus daug nedavalgymų Rusijai.

Rusijos vyriausybė tikisi apsidirbti su gen. Wrangeliu per kelias savaites. Jis turės apie 60.000 kariuvių.

New York. — Rugsėjo 1903

m. pasiųsta atvirutė pasiekė vietą tik šiomis dienomis. Nors jai reikėjo eiti tik 12 mailių, oėjo 17 metų.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešu visiems man pažiastamiems ir norintiems koki nors reikalą su manimi turėti, kad sulenkintoji mano pavardė Vasilevski ar Vasiliauskas tapo oficialiai pakeista į Vasy. Todeli įeigu kas į 10 dienų po šio paskelbimo kreiptisai į mane adresuodamas senąją pavardę, į tokius adresuimus nebus atkreipiama dėmes.

KUN. K. A. VASYŠ (seniaus Vasiliauskas)

Lenkai numeta kaukę.

LENKŲ SOCIALIZISTAI UŽ SMAUGIMĄ LIETUVOS.

Ignas Dąszinski, lenkų socialistų vadas ir Lenkijos vice-premieras pasakė:

"Svarbu išvengti konflikto (susikirtimo) su Lietuva. Lietuvių ir Baltgudžių divizija liejusai kraują Varšavos gynime, patriotiniu jausmu apimta paėmė Vilnių. Vilniaus paėmimas dabar įvykęs faktas, kurs užkrito ant valdžios. Politinis to klausimo išrišimas labai sunkus.

"Niekas neturi teisės į tą dalyką kištis ir kas įsikis agresiviai prieš Vilnių, tas rizikuos karą su Lenkija. Vilnius turi būti laisvas arba prijungtas prie Lenkijos... Lietuva turi nuspręsti ar puliti į glebį Vokietijai ar gyventi sutarime su Lenkija.

BOLŠEVIZMAS YRA VELNISKAS.

London. — Emma Goldman, kaip pabėgusi iš Rusijos Boris Sokolov sako, norėtų grįžti į Ameriką. Norėtų sugrįžti visi deportuoti bolševikai. Goldman, randonoji karalienė pasakė: "Su nusistebejimu aš žiūriu į Sovietų Rusijos dalykus. Mes grįžome su vilčia rasti naują Rusiją, bet dabar tai tik iš neapykantos kapitalistų aš negaliu pasakyti to, ką aš manau apie bolševizmą. Aš rašau, kad Rusijoj gyventi doriskai ir fiziškai yra velniškai sunku."

Kitas anarchistas Šapiro sako: "Atsinešimas Sovietų vyriausybės į anarchistus yra tūkstantį sykių biauressnis, negu kapitalistų valdžią. Kapitalistų valdžios apseina su mumis bent kaip su žmonėmis, bet sovietai nedaro taip. Kuomet mūsų draugai iš bado miršta, tai jie sako: "Tegu anarchistai dvesia, kaip šunes."

Trieste, Italija. — Mieste paskelbtas generalis streikas. Pastatyta kareiviai patruliuoti gatves.

REIKALINGAS

Knygvėdis kuris galėtų tvarkiai vesti knygas ir taip pat mokėtų lietuvių kalbą. Atsiųskite laišką:

"DARBININKAS" 244 W. Broadway, South Boston, Mass.

GARSINKITĖS

LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIJE 1921 m

Apgarsinimų kainos:

Už visą puslapį	\$25.00	Už ketvirtą dalį puslapio	\$8.00
Už pusę puslapio	\$15.00	Už aštuntą dalį puslapio	\$3.00

Smulkius apgarsinimai po \$2.00.

Apgarsinimus priimsime iki Lapkričio 1 d. 1920 m.

Visi kurie norite apgarsinti, paskubinkite prisigauti apgarsinimo kopiją. Paskarsindami E. D. Kalendarijuje pakeisite savo būnį: taip pat pareiškite L. D. S.

Apgarsinimus įdėkite mūsų įgaliotoms ypatoms arba pasiųskite tiesiog

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI, 244 West Broadway, Boston 27, Mass.

DARBININKAS
(THE WORKER)
The Lithuanian Tri-Weekly Paper.
Published every Tuesday, Thursday,
and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.C. Association of Labor.

SUBSCRIPTION RATES:
Yearly\$4.00
Boston and suburbs\$5.00
Foreign countries yearly\$5.00

Entered as second-class matter Sept. 22, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

DARBO VALANDOS.

Per pastaruosius metus įvairiose pramonėse darbininkai laimėjo žymų darbo valandų sutrumpinimą. Pramonėse, kur prieš kelis metus dirbta po 9, 10, 11 ir net 12 valandų, įvesta 8 valandų darbo diena. Pavyzdžiui iširta, kad Amerikos spaustuose šiemet darbo valandos 3½ nuoš. trumpesnės negu kad buvo 1914 m. Šilko darbininkai daugiausia tuo žvilgsniu laimėjo. Jų darbo valandos karo metais sutrumpinta 16 nuoš.

Algos taipgi turėjo kilti. Aprokuota, kad apskritai imant čėverkių dirbtuvėse algos karo metu pakilo 100 nuoš. Žinoma, algų pakilimas ne visuomet buvo lygus pragyvenimo kilimui. Tačiau darbo valandų sutrumpinimas yra tikrai laimėjimu. Darbininkas turi laiko atsilsui, pramogoms, pasižmonėjimams, apšvietai. Dabar kada cukrus, bulvės ir kiaušiniai kiti daiktai nukrito veiki iki prieškariu kainų, tai darbininkų laimėjimai karo metu yra tikri ten, kur per tą laiką algos nenumuštos.

BEREIKALINGAS NUTARIMAS.

Naujosios Anglijos Sandaros apskritis turėjo suvažiavimą rugsėjo 26 d. š. m. Montelloj, Mass. Be kito ko „inėta“ ir nutarta, kad atskaitos nebūtų garsinamos organe, bet siunčiama per laiškus kuopoms.

Suprantama delko taip nutarta. Juk visgi ir sandariečiams nesmagu matyti organe jų organizacijos atskaitose pažymėtą, kad Nepriegulmės Fondo aukos eina per vien su Sandaros kasa. Bet sandariečiai per daug neprivalo delto krimstis. Juk L. Misija, su Vileišiu prieškariu kabinėjas tik prie Tautos Fondo, kuris remia Lietuvos reikalus. Vileišis neranda priekabių nei prie jokių fondų, kurie yra globoje žmonių, laisvų pažiūrų. Sandariečiai ramiai sau gali laikyti vienybėje savo organizacijos kasą su Nepriegulmės Fondo. Vileišis nebus toks nemandagus, kad kištis į tą reikalą.

MAIŠATIS.

Laisvųjų pažiūrų veikėjai su L. Misija prieškariu pasirodė prieš visuomenę su Valstybiniu fondu ir dviejų rūšių piliečių sąjungomis. Kiekvienas supranta, kad ant syk išeiti trimis ar daugiau organizacijomis į minią yra apsirikimas. Minėtoms organizacijoms prietarėjai pasakė, kad „per daug maišoma“. Matyt Valstybinio Fondo ir dvejų rūšių piliečių sąjungų steigėjai pamatė, kad bus maišatis ir kaip J. Šalūnas „Garse“ rašo, tai Valstybinį Fondą suliejama su viena sąjunga.

Prez. Wilson apsigyves Washingtono po užleidimo vietos naujam prezidentui. Wilsonienė ieško namų pirkti apsigyvenimui išsikrausčius iš Baltųjų rūmų.

Newarko, N. J. Iecejtyos 1-200 vienuolių užregistravo ir dalį rūsų balcarimuose.

Lenkų darbai.

4. Kaip lenkai elgėsi provincijoje.

Lenkai nepasitenkino Vilnium ir jo apylinkėmis—jie ejo toliau į Lietuvą. Paėmę naują vietą tuojau lenkų karininkai ir šiaip jau tam tikri valdininkai eidavo su lakštais popiero per kaimus ir liepdavo žmonėms rašyti, žadėdami jiems už tai druskos ir visokio gero iš Varšavos pargabenti. Jei kas nujausdamas to rašymo tikslą drisdavo atsakyti, tas buvo vadinamas Lenkų valstybės priešininku ir su juo elgėsi, kaip su tokiu. Nuo tokio priešininko buvo konfiskuojamas turtas, o jis pats sodinamas į kalėjimą. Bet tokiame ir kalėjime nepaprastai atsieidavo—pirma jį gerokai apdaužydavo, apstumdėdavo, pirmą jis turėdavo visą eilę pažeminimų ir paniekos iškenėti. O pasirašiusieji niekad neturėjo laimės nei žadamos druskos, nei saldaus cukraus iš Varšavos susilaukti, tik už kelių savaičių lenkų laikraščiai paduodavo ištisas Lietuvos kaimų eiles, kurie būtinai nori prie jų „macierzos“ prigulėti ir siūnėti į Lenkų seimą savo prašymus.

Bet štai vaizdas, kaip lietuviai „trokšdavo“ prie Lenkijos jungtis: („Lietuva“ Nr. 162) „Semeliškiai. Lietuviams lenkai miltų ir kitų produktų neduoda, sako, prisirašyti prie Lenkijos, tai visa gausite. Kai kurie lietuviai neturėdami ką valgyti rašosi prie lenkų.“

„Vidiniškių parap. 18 ir 19 liepos d. lenkų legioninkai į kalbinę žmones rašyti prie Lenkijos, žadėdami duoti žemės ir tt.“

„Punksas“ („Laisvė“ Nr. 129) 15 gruodžio. Prieš kelias dienas lenkai okupantai surestavo Punksko valsčiaus 28 kaimų šaltinius ir išvežė į Suvalkų kalėjimą, nes jie nesutiko prisiekti Lenkų valdžiai.“

Ir panašių faktų galima būtų tūkstančius prirašyti. Atėję lenkai apkrovė žmones didžiausiomis rekvizicijomis ir mokesčiais. Pavyzdžiui Stakliškėse buvo isakyta sodiečiams mokėti mokesčius už arklį po 50 markių, už avį ir kiaulę 15 mark. ir tt. Beto nustatydavo mokesčius už langus, duris ir kitus rakandus. Štai faktai: („Lietuva“ Nr. 187) „Malėtų apsk. mokesčių už žemę pusmečiui lenkai ima po 2 markes nuo dešimtinės. Legioninkai rekvizavo pas ūkininkus netik gyvulius, grūdus ir įvairius padargus, bet kiaušinius, sviestą, pievą ir panašiai.“ (Tai pasikartojo Malėtų, Punksko ir kitų kraštų apylinkėse.

Štai rekvizicijų faktai: „Vaičiuliškių kaimo užsakė supilti 25 centnerius avių.“ („Laisvė“ 109).

„Tauragnos valšt. spalio 15 d. lenkų žandarai įsakė žmonėms duoti po 2 pūdų grūdų nuo dešimtinės. Grūdams suminti buvo atsiųsta kareiviai. Atvažiavus į švenčionėlius ir nuėjus žmonėms pasistiprinti, pasilikę lenkų kareiviai pardavė grūdų dalį žydams. Nuvežti grūdus į vietą pastebėta, kad jų gana daug trūksta. Kalbėję primetė žmonėms—juos apkaltino neatidavime reikalingo skaičiaus. Antrą dieną pasiuntė į tą sodžių ekspediciją su kulkosvaidžiais ir pareikalavo ūkininkų tuojaus supilti nepriekus grūdų saiką. Ūkininkams daugiau duoti atsakius ir teisinantis, legioninkai juos suvarė į vieną vietą ir sukupdė ant kelių prieš kulkosvaidį žadėjo juos iššaudyti. Žmonės išgąsdinti atidavė paskutinį grūdą“ („Lietuva“ Nr. 263).

Surekviznotus daiktus patys žmonės turėdavo arkliais pristatyti į patį Vilnių (faktai). Žmonės varinėdavo kasdien stūknesna važiuoti ir nieks nedrįsdavo po lenko nagai

pasipriešinti ar atsisaityti. Bet to viso lenkamams neužteko—jų legioninkai su šautuvais ištisas dienas maršudavo po Lietuvos kaimus ir paskutinį kasinį, paskutinį skatiką iš žmonių išplėsdavo. Dažnai lenkų kareiviai užpildinėjo žmones naktimis ir apiplėsdavo ligi paskutinio rūbo—nuadavo batus, nuvilkdavo marškinius, atimdavo pinigų ir sumušė išeidavo. Štai faktai:

„Speičių kaimė (Alytaus apskr.) nuo Adomo Žuko išvežė legioninkai 2 meitėlius, Semeliškių kaimė nuo A. Šeikių papjovė atėmė didelę kiaulę ir tt.“ („Lietuva“ 146).

„Punksko apylinkė. Lenkų kareiviai šaudydami ir kankindami žmones atiminėjo valgomus daiktus ir visa, ką tik gali. Kreivėnų kaimo A. Savickas, matydamas, kaip jo kaimynai žvėriškai plėšiami ir terorizuojami, ir jį patį užpuolus nepajėgė toliau tę kenti—pernešė ir išėjo iš proto. Rekvizicijos baisiausios, dang didesnės, negu vokiečių okupacijos metu“ („Laisvė“ Nr. 129).

„Skudutiškis. Netoli Zelvos į vienkiemį atvažiavo 4 legioninkai ir pareikalavo pilię šimėnų. Jam atėjus pareikalavo, kad jis duotų arklį, karvę ir kiaulę. Šimėnas nenorėjo duoti. Legioninkai ištraukė revolverį ir norėjo jį nušauti, bet šimėnas išsigelbėjo atiduodamas arklį, kiaulę ir valgomų daiktų“ („L. S. B.“).

„Zelva. Liepos 25 d. netoli miestelio į Dvareliškių kaimą atvažiavo 4 legioninkai, apiplėšė ūkinį J. Motiejūną, paėmė jam batus vertės 350 rub. be to lašinių, sviesto ir kitų daiktų ir išvažiavo.“ („Lietuva“ Nr. 178).

„Aluntos par. Adomiškiuos pas Jasį Steponėną nuvažiavo legioninkai ir pradėjo šeiminkauti imdami visa, kas jiems patiko. Galop primušė jį ir žmoną išvažiavo išsiveždami beveik visą jo turtą—mėsą, rūbus ir tt.“ („Lietuva“ Nr. 162).

Dažnai legioninkai apiplėsdavo žmones prisidengę kratoimis, neva ieškodami ginklų, paslėptų įvairių įtariamų žmonių ir tt. o tos kraštas pasikartodavo pas kiekvieną lietuvį, pas kiekvieną turtingesnį ūkininką kiekvieną savaitę ir kartais net kasdien (faktai). Po tokių kratų žmonės apsižiūrėdavo, kad jie visi apvogti, kad net mažiausi daiktai—kaip akiniai, siūlai, šepetukai nepraėjo po legioninkų akis.

Gal pateisinti galima, kad lenkai juk buvo reikalingi maisto ir viso gero, nes turėjo kariuomenę maitinti, pačius vietos vargdenius duona šelpti. Taip jie legioninkams maitino, bet Lietuvos vargdeniui niekad rankos neištiesė ir dangama bado pamatė lenkamams juos beglobojant, o surekvizavę žmonių duoną ir turtą gabeno į Varšuvą ir į kitus Lenkijos išalkusius miestus. Lenkai netik gabeno Lietuvos privatų žmonių turtą, bet ir valstybinį. Pavyzdžiui iš Bieloviečių miškų jie pardavė už kelis milijonus rublių („Lietuva“ Nr. 158), o kiek šiaip jau įvairaus valstybinio turto išgabenta—traukinių, fabriko medžiagos (Vilnių „Vilijos“) gyvulių etc. etc.

Bet štai faktai, kuriuos visi nežinia nuo aiskinti būtų galima, nebent tik lenkų barbariškumui, žvėriškumui, kuriuos, jie net pačius kryžiuočius perviršija.

„Baisus atsitikimas. Grįžtant sergandiam ūkininkui Žalai nuo gydymo į savo Untadurių vienkiemį trys verstai nuo Malėtų, jį pakėlė sustabdyti legioninkai ir pareikalavo vežimo. Jam kaip ligoniui pamažu lipant iš ratų viens legioninkas durtuvu perdūrė jį per rūsą ligi kanų. Patys paėmė vežimą nuvažiavo, o

žmogų papildusį kraujuose paliko ant kelio“—rašo „Lietuvos“ Nr. 162. Toliaus:

„Klevų kaimė legioninkai areštavo ir sumušė ūkinį P. Misiukonį ir L. Sidorį. Misiukonį vos gyvą paleido namo, nes bijojo, kad kalėjime nemirtų, o Sidorį išvežė Suvalkuosna. Misiukonio galva ir visas kūnas taip nežmoniškai buvo sudaužyta, kad sugrįžus iš kalėjimo net jo savieji nepažino.“ („Lietuva“ Nr. 162).

„Zagary kaimė Seinų apskr. panašiu būdu tapo sumušti ir suareštuoti 3 ūkininkai. Tame pat Zagary kaimė legioninkai nuo vargdenės našlės Kučinskienės išvežė 103 rub.“ („Lietuva“ Nr. 162).

Ir panašių faktų galima būtų ištisa knyga prirašyti. Legioninkai nesiskaitė su lietuviais, kaip su žmogumi, jis galėtų visai šaltai iš jo paskutinį kraujo lašą iššulpi ir visai šaltai save to lietuvio „broliu“ „apgyneju“ apsimesti, ką lenkai taip dažnai gyvenimui praktikuoja. Legioninkui nieko nereikia nušauti kidiški, jei jis jį pamatęs ir išsiganęs pradeda verksti, legioninkui nieko nereikia paimti nuo vargdenio žmogaus paskutinį arklį, nors tas iš skausmo štai po jo kojų miršta (tokių atsitikimų buvo keli).

Bet kad aiškiau išsivaidinti, kad lenkai elgėsi Lietuvos užimtoje vietoje, paskaitykim atskirus vaizdus iš provincijos miestelių ir bažnytkaimių.

„Laisvės“ Nr. 105 štai ką rašo laikraščio korespondentas Lenkų okupacijos metu:

Seimai 9-VI-19. Miestas apmirus. Kapinių tyla jame viešpatauja. Reta kur šmėkštels nelenko gyventojų stovyla ir vėl nyksta; nebent legioninkas drąsiai žingsniu tik nužengs. Nelenkas gatvė geriau nesirodyk, nes tuojau būsi įtartas šnipu. Kadangi nieko neįvežama, tai daugumai gyventojų, negalint iš namų išeiti—tuo labiau į kaimą—atėjo jo badas. Lietuviai ir žydai apžiūrėta „broliu“ lenkų kurkas kruopščian, negu priešinkų vokiečių kad buvo daroma. Iš septynių lietuvių prieglaudos karvių palikta vos viena: kitos esančios atiduotos lenkų prieglaudai. Kratų dar rita baisiausia. Pavyzdžiui, „Žiburio“ vyrų gimnazijos mokytojo S. Tijūnaičio gyvenimams (kambariai) smarkiausia jau penkis sykius krastai, dar čia negalas: ieško, sako, vyro (pats mokytojas išbuves „broliu“ švelniose rankose porą dienų, del grėsiančio gyvybei pavojaus iš miesto prasišalino) drapanų, kurių reikalauja iš žmonos grąšindami sušaudyti; syki buvo atėję trobon su nuogais kardais ir krėtė už akių. Beje, iš tos šeimynėlės lenkai atėmė vienintelę karvę ir maži vaikučiai palikta sausomis lūpėlėmis. Panašiai elgiamasi ir su kitais lietuviais. Milaševičienė su kita kokia lietuve buvo išvežtos į Suvalkus.

I miestą lietuvių visai neleidžia—nei bažnyčių šventadieniais (mano pabr.): piltus lenkijos išalkusius miestus. Lenkai netik gabeno Lietuvos privatų žmonių turtą, bet ir valstybinį. Pavyzdžiui iš Bieloviečių miškų jie pardavė už kelis milijonus rublių („Lietuva“ Nr. 158), o kiek šiaip jau įvairaus valstybinio turto išgabenta—traukinių, fabriko medžiagos (Vilnių „Vilijos“) gyvulių etc. etc.

Bet štai faktai, kuriuos visi nežinia nuo aiskinti būtų galima, nebent tik lenkų barbariškumui, žvėriškumui, kuriuos, jie net pačius kryžiuočius perviršija.

„Baisus atsitikimas. Grįžtant sergandiam ūkininkui Žalai nuo gydymo į savo Untadurių vienkiemį trys verstai nuo Malėtų, jį pakėlė sustabdyti legioninkai ir pareikalavo vežimo. Jam kaip ligoniui pamažu lipant iš ratų viens legioninkas durtuvu perdūrė jį per rūsą ligi kanų. Patys paėmė vežimą nuvažiavo, o

žmogų papildusį kraujuose paliko ant kelio“—rašo „Lietuvos“ Nr. 162. Toliaus:

„Klevų kaimė legioninkai areštavo ir sumušė ūkinį P. Misiukonį ir L. Sidorį. Misiukonį vos gyvą paleido namo, nes bijojo, kad kalėjime nemirtų, o Sidorį išvežė Suvalkuosna. Misiukonio galva ir visas kūnas taip nežmoniškai buvo sudaužyta, kad sugrįžus iš kalėjimo net jo savieji nepažino.“ („Lietuva“ Nr. 162).

mus užpildinėja. Rugsėjo 4 d. Seinuose atsilankė vyskupas R. Jalbrykowski's, įžymus ir gudrus endekų šulys.“

Kitas korespondentas be to, kas aukščiau pasakytą, dar štai ką rašo „Laisvės“ Nr. 115:

„Lenkai, kaip galėdami vargina lietuvius, ypatingai stūkoms ir plėšimais. Už stūkias nemoka nei skatiko, o jei kas nevažiuoja, tai sumoka tam kančiumi per pečius. Seinų gyvenimas apmirus, mokslo įstaigos nevelkia. Buvo susirinkę klerikų ir jau buvo pradėję mokslą, bet 2-IX nakčia legioninkai juos visus su profesoriais ir seminarijos valdžia areštavo ir išvežė (Tai patvirtina Seinų seminarijos klerikų protestas, kurie išvaityti be šiltų rūbų, visai lenkų tasmos ir niekinami, pakol juos paleido paskutiniam okupuotam kaimė—Žiūrėk „Laisvės“ Nr. 113.). Du kunigai jau pirmiau buvo išsivežę, seminariją visą paliko internave. Seinuose pradžios mokyklų atidaryti neleido, kaimuosna bando siųsti išgamas-lietuvius (—sulenkęsčius lietuvius)—mokytojauti, bet žmonės jiems neužleidžia namų ir neleidžia pas juos savo vaikų. Lenkai emė iš okupuoto krašto vyrus—pabaigusius 18 ir 19 m. i kariuomenę. Nuo ūkininkų imma dideliausius mokesčius net už langus, duris ir tt.“

Bet štai dar vienas vaizdas iš Seinų apylinkės: „Suimtas Seinų apskr. Butkininkų sodž. gyventojas J. Jadrantavičius. Pas jį rasta popierių, kad jis buvęs vieno lietuvių pulko intendantu. Už tai jis buvo žvėriškai sumuštas—geležine lazda sutrupino jam dešinę ranką, sukapojo galvą ir visą sukrūvino. Veliaus jis buvo nugalbentas į Vilniaus kalėjimą“—rašo „Lietuvos“ Nr. 187, vienas korespondentas.

XI-20. Seinų apskr. (Lenkai buvo užėmę Seinų miestą ir apskrities dalį—kitoje valdė lietuviai). Valdyba kreipėsi į Lietuvos vyriausybę raštu, kuriame išvardyti 154 Seinų gyventojai, kuriuos Lenkų okupacinė valdžia prašalino iš Seinų. Tie žmonės užėjus šalčiams atsidūrė dideliausiam varge ir delto Apsk. Valdyba prašė Vyriausybės padaryti reikalingų žingsnių, kad tie pyličiai galėtų grįžti į savo vietas ir nebūtų persekiojami („Lietuva“ Nr. 253).

Korespondencijoj iš Valkininkų „Lietuvos“ Nr. 195 rašo: „Pirmutinis atėjus lenkams darbas tai įsakymas iškabinėti tautines lenkų vėliavas. Kas neklausys, grąšina 2000 auksinių pabauda. Taip pat liepė kuogreičiausia panakinti visas lietuvių kalbą rašytas iškasas, ant stulpo lenkai tuoj prikaltė lentą su areliu ir „Olkieninki“ miestelio pavadinimu. Tą pat lenkai darė kiekvienoje užimamoje Lietuvos vietoje. M.)

Komiteta, kuriame dirbo Lietuvos inteligentai, persekiojo, atsiųstus iš Alytaus Komiteto popierius atimdavo, pasiuntinius dažnai sumušė, atleidavo, sekretorį kelis kartą gatvėj sulaukė ir vis reikalavo parodyti „popierius.“ Visus žingsnius Lietuvių Komiteto sekdamo ir visai stengdavo jį užkabinti. Pagalios gegužio 20 d. Komiteta visai išardė.

Lietuvius čia kiekvienam žingsny persekioja, niekina gatvėse. Jei kas nemokėdamas lenkiškai (o tokių labai daug) ateina į Lenkų įstaigas, tai gauna komplimentų „duren“ (kvailas), „pagan“ (stabmeldys), „ciemny litwin“ (tamsus lietuvis) etc.

Lenkų legioninkai geriau plešia net už pačius bolševikus. Kur jie stovi, nerasi tu namų, kur nebūtų rekvizavę vištų, paršų, aukselių ir kitų daiktų, taip pat šeiminkauja daržuose, sandeliuose ir krosniuose.

Visiems apylinkės gyventojams nugalė pievas, vasarus; moters ir mergaitės randa vietas nuo lenkų kareivių persekiojimų.“ Ir panašūs vaizdai kartojasi per visus lenkų užimtus Lietuvoje plotus.

Lenkai užėmė naują vietą pirmiausia stengiasi iš ten „litvomanų“ prašalinti. Visos lietuviškos mokyklos uždaromos, mokytojai persekiojami, mokiniai išvaikomi, net suolų lenkai mokyklose nepalikdavo. Visos lietuviškos kultūrinės įstaigos naikina, jų turtas atimamas, jų vietoj lenkai steigdavo savo mokyklas. Tas pasikartojė visose lenkų okupuotose vietose.

Visus savo įsakymus ir apgarsinimus skelbė tik lenkų kalba, nepaklausiant ar tai kas supranta, ar ne, net Bažnyčioje Lietuviams buvo draudžiama sava kalba melstis (skaityk žemian).

Lenkai nei vienoje užimtoje Lietuvos vietoje nepasitiekėjo ir tuoj sodindavo visur po vieną, ar kelis žandarus, kurie žiauriausia kankindavo žmones viską rekvizudami ir visokiems būdais juos persekiodami. Jei kaip ir vokiečių lai-

kų žandarai liepdavo moterėlėms sunešti sviesto, kiaušinių, pieno ir tt. Kur pramatydavo lenkai valšėius rinkimus, kad gali nepraeiti jiems pagaidaujanti asmens, ten visai jų nedarydavo, bet tiesiog paskirdavo savo dvarponius, ar šiaip jau jiems palankius žmones.

Nei vienos okupacijos metu, nors kaip jos buvo žiaurios, kruvinos—tiek neiškenė Lietuvos liaudis, kaip lenkamams viešpatuojant. Ji netik buvo ligi paskutinio duonos gyvulėlio rūbo apiplėšiama, bet kaip žemiausius sutvėrimas niekinama, stumdoma, baudžiama, kur tik legioninkas turėjo progos ir noro. Reikia pakalbėti su žmogumi, kuris po lenkų okupaciją gyveno—žodžio ištarti negali per ašaras, skausmą, kuris dar taip gyvas, kruvinas neseniai visai persekioto žmogaus krūtinėje. Bet užteks apie tai. Faktai patys už save šneka, o tie visi faktai bus kada nors kraujo raidėmis surašyti kaip aukštosios lenkų kultūros“ paminimas.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

Visose kolonijose šaukite masinius mitingus ir klokite šimtines ir penkdešimkes.

CAMBRIDGE, MASS.

LDS. 8 kuopos kvartalinis susirinkimas bus utarninke spalio 19 d. kaip 7 val. vakare. Visi nariai prašomi susirinkti ir naujų atsisveikint prisiirašyt. Tik nesivėlinkit, nes bus daug svarbių dalykų aptarti.

Valdyba.

PRANEŠIMAS.

LDS Conn. Apskričio kuopoms.

L. D. S. Conn. Apskričio extra suvažiavimas įvyks 31 d. spalio 1920, Ansonia, Conn. Visos L. D. S. Conn. Apskričio kuopos malonės rinkt delegatus į virš minėtą suvažiavimą. Brojai ir sesers darbininkai, ir darbininkės! Šis extra suvažiavimas yra šaukiamas, del mūsų naudos ir organizacijos gerovės. Šiame suvažiavime galėsime rimtai apspasvstyti L. D. S. Seimo nutarimus ir pradėti vykinti tuos nutarimus gyvenime. Kuopų raštininkai, kurie dar nepridavė tikietų apskričiai, teikisės prisijūti, nes ir taip jau tęsiasi nuo gegužės mėn. 1920.

Tadgi L. D. S. Conn. apskričio kp. prie darbo. Lai šis suvažiavimas būna pažangiausias, pavyzdgingiausias. Visos kuopos turėtų būti atstovaujamos, nes ir priežodis sako: „Kur vienybė ten galybė.“ Kaip girdėt Ansoniečiai darbininkai smarkiai rengiasi prie to suvažiavimo. Tad ir mes rengimės.

L. D. S. Conn. apskr. Pirm. P. J. Tutoraitis rašt. B. Mitimėnė.

TORONTO, CANADA

A. + A.

Juozas Kudirka mirė 6 d. spalio 8.30 val. vakare. Paliko dideliam mūliudimė moterį, 3 sūnus ir 4 dukteris. Laidotuvės buvo subatos ryte 9 d. spalio, su bažnytinėmis apeigomis. Jis paėjo iš Lietuvos: Suvalkų Red., Pilviškių parapijos, Skirkiškių kaimo.

Anglijoj gyveno 20 metų, o Toronto, Canada 8 metus. Priklaušė prie Šv. Joso Draugijos. Te-esti lengva jam svetimą žemėlė.

Šv. J. D. narys.

NEW HAVEN, CONN.

Prakalbos L. L. P. Bonų reikale. Spalio 10 d. buvo surengtos prakalbos Misijos narių gerb. Majorui P. Zadeikiui. Gerb. Atstovas plačiai nupiešė Lietuvos padėtį ir sumaning Lietuvos

tvarkimais ir didį Lietuvos žmonių pasivienimą už Lietuvos nepriklausomybę. Kvietė kiekvieną prisidėti, ypatingai šiame kritiskame momente, perkanti L. L. P. Bonus. Ragino protestuoti prieš lenkus grobikus. Gerb. Majoras P. Zadeikis kvietė visus prie darbo.

Vakaro pirmininkas kun. V. Karkauskas pakvietė kalbėti vietinę p-lę M. Jokubauskaitę, kurį trumpais ruožais nurodė svarbą ir reikalą stoti į pagelbą mūsų Tėvyniai Lietuvai.

Publikos buvo neperdaugiausia apie 200 žmonių. L. L. P. Bonų išparduota už \$4,000. Užbaigus bonų pardavimą gerb. Majoras P. Zadeikis sako: užbaigę paskolos darbą, dar turime apginkluoti po vieną į savo vietą su dešimtimis. Apginklavo po vieną giniją Lietuvos rubežių, sekanti:

Po \$10.00 Pranas Cibulskis, Jonas Kazlauskas, Kun. V. Karkauskas, Pranas Švarcas, Jonas Sliteris, S. Babikas, J. Armonas, O. Donusutė, J. Usorius, Ignas Kvaratiejus, Petras Prakapas, Pranas Misunas, Juozas Šmigelskis, O. Dovidonienė, J. Černis, K. Tirkas, Juozas Griškaitis, Stanislovas Sliteris, K. A. Makarevičius, Martynas Valinčius, K. Bitvinskas, Izidorius Dambrauskas.

Po \$5.00 Alena Svilpenė, Pranas Čičirka, Jonas Žemaitis, Jonas Mišeikis, Jonas Maselinas, Jonas Augustinavičius, Juozas Zukas, Kaz. Sidlauskas, Antanas Karpavičius, K. Grigas, K. A. Saikus.

Po \$4.00 Petras Vikšris, Keistutis Balėtinus.

Po \$2.00 Jadvyga Pilvelintė, A. Marčiulaitis, Pijūšas Januška, Pranas Meizis, Ona Antanavičienė, S. Gedrimas.

Po \$1.00 Pranas Rukšnaitis, Jurgis Rugšnaitis, Algirdas Alksninis, Pranas Rasimas, Kaz. Vasauskas, Pranas Klimas, Julijonas Tiškus, J. Petrulis, V. Norikūnas, A. Diržius, J. Jonuška, M. Balkus, O. Mockienė, Petras Prakapas, S. Lionika, Pranas Tamošaitis, Antanas Tautvidas, Kaz. Pauliukaitis, A. Gudonis.

Po 50 c. Ignas Mastauskas, Pijūšas Senkus, A. Romans, Juozas Mašiulis.

Viso apginkluotu iš New Haven 35 grynai \$350.00.

L. L. P. Bonų stoties rašt. K. A. Saikus.

AKRON, OHIO.

Spalio 9 d. Ziler svetainėje L. Vyčių 97 kuopos choras po vadovystę p. J. Šeštoko surengė koncertą. Ant šio koncerto apart vietinių pribuvo ir iš Cantono bei Clevelando lietuviai. Publiką buvo užgančdinta iš koncerto. Šiose dienose Akrono lenkai

svetys Daytono klebonas gerb. kun. M. Cibulskis.

Po šaltos ir lytingos vasaros ruduo gražus ir oras šiltas. Darbai Akrono susilpnėjo, sako pradžiai dirbti po prezidento rinkimų.

Maudis.

BALTIMORE, MD.

Iš Baltimorės padangės.

Tiesą pasakius, jei bile vieną iš lietuviškų kolonijū būtų tiek daug nuveikusi kiek Baltimorėje, tai jau būtų buvę pilni laikraščiai prirašyti apie jų nuveiktus darbus. Turi būti mūsų korespondentai streikuoją.

Asia bandysiu nors trumpai apibrieži Baltimorietų lietuvių veikimą. Rugšėjo 26 d. š. m. turėjome surengę didžiausią masmitingą. Kalbėtojai buvo kun. Jonas Žilinskas iš New York, ir vietiniai: Dr. J. A. Bučins, Dr. B. K. Vencius ir Dr. Branas. Tame masmitinge parduota L. L. P. Bonų už apie \$10,000. Aukų dėl Lietuvos Šaulių sudėjo \$1,564.00. Ant rytojaus t. y. rugs. 27 buvo pasiūsta kabelių "L. S." per gerb. kun. Joną Žilį 100,000 auksinų. Neapsiriks pasakės, kad nebuvo girdėti, kad koki kolonija būtų tą padarę. Prieg tam išnešta prieš lenkų imperialistus.

Tame masmitinge, dar pirmu kartu dalyvavo didžiulis susivienytas lietuvių choras, po vadovystę p. Jono Čižausko. Tas choras susideda iš daugiaus kaip 100 basų. Publika pamačiusi labai nustebė. O padainavus tai ko delnus neatsumuše beplodami. Ant rytojaus anglišką laikraščiai gražiai viską paminię ir J. Čižausko paveikslą patalpino.

Spalio 3, 4 ir 5 dd. buvo 40 valandų atleidai. Bažnyčia buvo puikiai gėlimis išpuosta ir elektrika apšviesta, kad net malonu buvo ir pažiūrėti. Choras puikiai giedojo. Taipgi pp Čižauskai giedojo dueto ir solo. Tėvas Alfonsas Maria pasionistas, visą dieną sakė pamokslus.

Paskutinis ir didžiausias darbas stovi prieš akis Baltimorietų didžiulio choro ir ponų Čižauskų, tai pstatymas koncerto didžiulėje Peabody konservatorijoje. Ten dabar yra visų tautų išdirbinių paroda, kur lietuviai yra visur pirmūniai. Stalas yra vienas iš gražiausių ir lietuvių gauna daugiaus pagyrimų nuo svetimtųjų. Stalas istaisytas deka ponų Čižauskų. Vakaras lietuviams yra paskirtas pirmūnims, kuris atsisbus spalio 13 d. Ant vakaro sueis visi svetimtųjų "tūzai", todėl mūsų choras su p. Čižausku priešakyj rūpestingai rengiasi gerai pasirodyti. Bus įvairių dainų, solo, duetų ir kvartetų. Bus visokių lietuviškų žaislų. Žais suaugusie ir mažai. Bus griežta "Nemuno Vilnis" ir Vilniaus polka.

Garbė Baltimorietiams turint tokius veikėjus kaip p. Čižauskai. Lietuvos Sėnus.

IŠ AKRONO PADANGĖS

9-tą dieną spalio įvyko koncertas, vietinio choro. Sakau choro, nes kitokio vardo nesurandu; kadangi chore dalyvauja didžioji dalis Vyčių, o kitą dalį susideda, kurie nepriklauso prie Vyčių ir yra laisvamaniai. Gaila, kad Akrono Vyčiai nemoka atskirti juodo nuo balto, laisvamano nuo kataliko.

Na, kaip ten nebūtu, eikime prie programos. Užvardinta koncertas, o didesnė dalis vakaro paklita šokiams ir kitiems nevyktiems pasilinksminimams. Jei-gu ne Clevelandiečiai p-lės M. Subatkiutė ir A. Sadauskas, kurie išpildė didesnę dalį programos, tai susirinkusieji gal būtų pareikalavę savo skatų sugrąžint.

Publikos mažai prisirinko, nors ir gerai buvo išgarsinta. Beje bučiau pamiršęs priminti, kad Clevelandiečiai dalyvavusieji ir p-lės Kėmėšutė yra nariai L. Vyčių 25 kuopos.

Vytis iš Akrono.

CLEVELAND, OHIO

Nedėlioje 10-tą dieną spalio įvyko didelis spektaklis surengtas L. Vyčių 25 kuopos Programas

buvo turinčias ir nuoseklus. Pirmiausia buvo vaidinta trijų veksmų tragediška pasaka "Rūtų Vainikas". Veikalas parašytas garsaus dramaturgo Puidos. Ypačiai pasižymėjo p-lės L. ir O. Matulaičiūtės, N. Stankus. Kiti atliko silpniau.

Antroji dalis programos susidedo iš muzikos. Vietinis Vyčių 25 kuopos choras vedamas V. Greičiaus sudainavo labai puikiai keletą dainų. Choras yra gerai išlavintas ir skaitlingas. Vyrų kvartetas gražiai sudainavo "Mažas piemenėlis" ir "O ir vėl". J. Sadauskas solo "Mano Laivas" ir "Ko vėjai pučia". Piano solo "Gedulių maršas" ir "Kalvių choras" V. Greičius, "Military march" O. Žitkiutė, "Tamsioj" "Mano miela" (Aria) sol. Joki, i, naktelėj ir "O kai aš" merginų choras sudainavo labai gražiai. "Mano miela" (Aria) solo p-ni Greičienė tai tikra laktینگelė. Publika net keturius sykias atšaukė. "Močiutė mano" ir "Man gaila" duetai p-lės M. Subatkiutės ir K. Zagorskiutės švelniučiais balseleliais tikrai žavėjo jausmus.

Beje dar vienas svetis iš Detroit, Mich. Vytis sudainavo porą solių. Programas užsibaigė Lietuvos Imnu.

Publikos buvo nepaprastai daug, taip, kad bemaž neteko sėdynių. Valio Vyčių 25 kuopa.

Vytis iš Akrono.

GRAND RAPIDS, MICH.

SS. Petro ir Povilo parap. choras turėjo šeimynišką pasilinksminimą. Užkandus, padainavus, pasilinksminus, nepamiršta ir apie tėvynės vargus. J. Banis L. R. K. Rėmėjų draugijos skyriaus rašt. gavęs nuo centro pirm. kun. J. Petraičio atsisaukimo laiška, i-teikė choro pirm. p. J. Vaičiūniui. Šisai perskaitė, pakvietė gerb. kleboną kun. A. Dexnį išreikšti savo mintį link minėto laiško. Gerb. klebonas trumpai bet karštais žodžiais ragino šelpti našlėms Lietuvos. Nors mažas burelis susirinkusių, bet sumetė \$11.50. Aukavo šios ypatos: Kun. A. Dexnis \$1.50.

Po \$1.00 J. Turuta, A. Kemerė, J. Vaičiūnas, A. Mondeika, J. Banis, O. Sležaitė, O. Brazaitė, U. Bražaitė, ir P. Kamsickas.

Po 50c. J. Delinikaits ir M. Slapikauskiutė.

Taipgi ir mūsų prakilnesnės sesutės neužmiršta savo brolių kovojančių už tėvynės laisvę. Dėsimis pasizadėjo parinkti Lietuvos kareiviams dovanų. Gal dar ir daugiau atsiras.

Julius Banys.

CLEVELAND, OHIO

Prakalbos.

Rugšėjo 25 d. Katalikų Draugijų Sąjūdis ir L. L. P. Bonų stotis buvo surengę prakalbą. Kalbėjo Majoras Žadeikis ir medicinos studentas p. J. P. Poška.

Buvo renkamos aukos Lietuvos Raudonajam Kryžiui. Surinkta \$58.82. Bonų parduota virš už \$1000.

P. Karpavičius perskaitė protesto rezoliuciją prieš išgamas lenkus. Visa publika triukšmingai šaukdami ura! priėmė. Pradžioje ir užbaigoje p. Matulaičiūni pėanų lydziant publika sudainavo Lietuvos Imną.

Clevelandiečiai kiek galedami rėmė L. L. P. Bonų pardavinėjimą išskyrus atžagareivius aklius bolševikus kurie daro visokias kliutis; mūsų kolonijoje mažai reikią jų balsas.

Būtų pageidaujama, kad visi užsirašiusieji L. L. P. Bonus stengtųsi užbaigti mokėti; o užsimokėjusieji turi atsiimti bonus Lietuvių Paskolos Bankoje pas L. L. P. Stoties išdėminką p. St. Zaborskį. Turite sujusti, nes važiuojantiems Lietuvon prisiėsi sunkiai nukentėti neturint Boną. Visi turėtu įsigyti.

M. J. S.

BROOKLYN, N. Y.

Nesidaukite išnaudoti.

Spalio 8 d. š. m. atsilalodojo iš Chicago, kaip jis savę vadino "biblijos" studentas Beneckas ir

jo klapčius Ališauskas. Abu yra Trockio ir Lenino tarnai komunistai. Jie, kad pasinaudojus iš nesuipratusių žmonių darbininkų kartais pasirodo karštais katalikais ir smerkėjais bolševikų, bet tuo pačiu sykiu pliovojo ant dvasiškių ir ant tikinčiųjų.

Lietuviai katalikai neturėtu duotis savę išjuokti ir išnaudoti. Brolutis.

Paskutinė didžiausia kova atėjo už Lietuvos nepriegulmębę. Dėkime aukas tai kovai.

PASAULINIS KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS.

Visi vienijasi, kad pasekmė-giau kovoti už savo idėjas. Tve-ria internacionalus socialistai; vienijasi laisvamaniai ir protestonai kad išvien užpildinėt ant katalikų; jungias turtuoliai įvairių šalių, kad dar nors ant kelių metų pasilikti šeiminkais pasaulio.

oždžių: pasaulis tapo tarptautišku. Tai ir katalikiai kad apsigynus nuog savų suvienytų priešų paskutiniomis laikais įsteigė pasaulinį tarptautišką susivienijimą — Internacijo Katalika. Tas įvyko taip: Rugpiuties mėnesyje šių metų atsisbuvo tarptautinis esperantininkų katalikų kongresas Haagoje, sastapytyje Holandijos. Kongresas užgyrė kuoaugčiams nariai Katalikiškos Bažnyčios. Gi apart Popežiaus Apaštališko palaiminimo daug Kardinolu ir Vyskupų ir taip pasaulinių garsų veikėjų katalikų tapo nariais kongreso pagarbos komiteto; tarp jų ir Kauno Vyskupas F. Kariavičius figuravo. Gi tas tai Kongresas ir įsteigė tą Pasaulio Katalikų Susivienijimą.

Prie jo kiekvienas katalikas ir kiekviena katalikiška draugystė gali prigulėti.

Jos generališkas direktorius yra kun. Dr. M. Y. Metzger (Karmeliterplaz, 5 Graz Austria); su juomgi galima susirašyt lotiniškai, pranežuiskai, angliškai, vokiškai arba esperantiškai.

K. V.

AMERIKOS RAUDONASIS KRYŽIUS LIETUVOJE.

Keletą žodžių francūziškai ir vokiškai truputį angliškai sumaišius su amerikoniškai išsitarimais yra paprasta kalba vartojama Amerikos Raudonojo Kryžiaus narių kurie randasi Lietuvoje pašalpos ir prižiūrėjimo darbuotėje.

Nariai Amerikos Raudonojo Kryžiaus komisijų siųstų Lienkijon ir Baltikos provincijose pasiekė Lietuvą ir laikinai darbuojasi ten.

Tulas Amerikos Raudonojo Kryžiaus kapitonas, kuris gan gerai susipažinęs su keturioms įvairioms kalboms nuvyko Lietuvon pasiteirauti kas link pristatymo drabužių, maisto ir vaistų tulon prieg-

laudos namui Suvalkuose. Pasi-ēmė su savim lenkų vertėją, kuris tikrino kapitonui, kad galis su lietuviais susikalbėti, nes lenkų paprasta kalba. Nuvažiavus Suvalkuose pasirodė, kad vertėjui nesisekė susikalbėti ir galutinai nė pats kapitonas rodos negavo, kadangi jo žinomos francūziškai, vokiškai, ispaniškai ir amerikoniškai kalbos nieko negelbėjo.

"Is nekantrumo ir nežinojimo ką daryti, atsistojau ant vidurgatvio rankas sugniaužęs beveik melsdamas rodos ką ir kaip daryti, kaip čion suradus būdą susikalbėjimo" sako kapitonas, "tik štai ir prasuko pro kampe žmogus kurio visas apėjimas net ir eisiena priduođa jam didelį panašumą amerikono. Užkalbinus šį žmogų, pasirodo esąs lietuvis, bet Amerikos pilietis iš Chicago. Tik su jo pagalba pasisekė nuveikti Suvalkuose savo užduotį."

Pasirodo, kad Lietuvoje būtina reikalingas lietuvis idant svetimtams pasekmingai nuveikti. Mat, penki nariai Amerikos Raudonojo Kryžiaus Baltikos Provincijų Komisijos tapo pasiūsti Lietuvon išdaliniui reikalaujamų maisto, drabužių ir vaistų dalykų įvairioms ligoninėms ir prieglaudoms, iš skrovų Rygoj, Jelguvoj ir Rebele.

Kaip bus gautas raportas šių skyrių nuveikto darbo Lietuvoje bus pranešama Amerikos lietuviams.

Jeznas, Rugšėjo 13, 1920.

Mielas broli Juozapai:—

Pranešu, kad apleidau New York'ą 14 d. pereinio mėnesio ir laimingai parkeliau pas tėvus 9 dieną šio mėnesio. Taip kad važiauvau per vandenį 9 dienas iki Londono. Čia sėdau 6 dieną ant kito laivo. Kelionėje biskį pavargau, bet tai prie pabaigos. Parvažiavęs pas tėvus susirgau ir kelias dienas priverstas buvau gulėti lovoje. Tėvai randasi sveiki.

Negaliu tau aprašyti kaip tėvai nudžugo pamatę mane. Brolis Stasys ir sesuo Domicelė negali atsidžiaugti. Kiek iki šiol girdėjau tėvai labai daug nukentėjo karo metu. Gyvena prie pat plento, kas tik atitrūkęs puolęs prie jų: Rekvizavo, vogė ir kitais būdais vargino. Bet nepaisant tų visų prispaudimų iki šiam laikui jie gyvena labai gerai. Turi keturius arklius ir gana daug kitų gyvulių. Seimyna susideda: 2 bernai, 1 piemuos, Imerga, marti Marijona su sunumi, Stasys ir tėvas. Trobos Košonyse visos yra ir geresnės negu Beržimuose. Aš apsigyvenau pas vietinį kleboną Jezno. Pereitj nedėlioį buvau su klebonu ant 40 val. atleidų Pivašiuuose. Čia susitikau ir susipažinau su daug kunigų ir Merkinės diakonu. Visi man labai patiko. Vakart y. pereinio nedėlioį sakiau pamokslą Jezno bažnyčioj. Laidimo išpažinties klausyti dar neturiu, bet nežilgo Vyskupas Vilniaus prisiųs. Iki šiol dar nežine kuo viskas pasibaigs, bet žmones yra linksmi ir nelabai paiso. Čia jau prasideda tikras ruduo, lija kas dien ir purvyno daug. Toliau parašysiu daugiau, o tuo tarpu pasilik sveikas ir linksmas, siųsdamas nuo visų širdingus velijimus,

Tavo brolis,
Kun. Aleks. Šaulinskas

Turi gauti leidimą užsirašinti duris.

London, — Bolševikai ileido įsakymą, kad durys turi būti neužrakintos. Tik tie gali užsirašinti, kurie gauna leidimą nuo Bolševikų valdžios.

SUSEKĖ SUOKALBĖ.

Detroit, Mich. Suareštnotas Stanley Obolevicz sekant jo prisipažinimą, kad jis buvo pasiūles \$20, 000, kad sudraskyti namus milijonieriaus Majoro, James Couzens.

ŠI PLUNKSNA DEL TAMISTOS!

PADARYTA DEL TARNAVIMO—Ilgos ir sunkaus tarnavimo.

SUTALPINA savyje daug rašalo.

NEBEGA—Stūdomam per paštą ir expresu į visas šalis pritrauktas rašalo. Nėra kitos plunksnos jai lygios.

RAŠYS taip greit, kad su jokia kita plunksna negalės lygintis—be kratymo pirm pradėsiant.

Jų kaina su gerumu yra visiškai žema. \$2.50, \$3.00, \$3.50, \$4.00, \$5.00, \$5.50, \$6.00 ir augščiau.

Pirk dabar! Mums ir mes už kiekvieną plunksną garantuojame.

"DARBININKAS"

244 W. Broadway, Boston 27, Mass.

Moore's
mont leak

Kokią Kalėdų Dovaną Pasiųsi Savo Mylimiems Lietuvon?

Pinigai Jiems Tai Brangiausia Dovana!

Tai-gi nieko nelaikdamas tuojaus pasiųsk savo seniems tėvukams, broliukams, sesutėms ir giminėms kurie iš po karo nuvarginti laukia tavo pagalbos. Tau tie keli doleriai niekis, o jiems didelė pagelbė ir džiaugsmą suteikis.

Pinigus siųsk per LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĘ, kuri greitai ir saugiai persiunčia Lietuvon. Turime skyrius kur galima pirkti laivakortes, siųsti daiktus Lietuvon. Taipgi persiųsti pinigus padėjimui Lietuvos Bankose:

Pinigai padėti ant neapriboto laiko 100 auksinų moka 3 nuos.

Pinigai padėti ant vienu metų laiko 100 auksinų moka 5 nuos.

Pinigai padėti ant dviejų metų laiko 100 auksinų moka 7 nuos.

Važiuojantiems Lietuvon parūpiname pasportus ir kitus reikalingus dokumentus teisingai ir sąžiningai. Už darbą garantuojame.

LITHUANIAN SALES CORP.

Main Office, 414 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

VALANDOS: Kasdien nuo 9 val. ryte iki 9 val. vakare. Tel. S. B. 2334.

BRANCH OFISAS: 3249 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILLINOIS

VALANDOS: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 vakare. Utarniškai, ketvergalis omu spmoyams 4 9 val. ryto iki 9 val. vakare. Tel. Yards 5693

PATARIMAS.

Si bendrovė, kurios biznis gerai ir plačiai išdirbtas ir išgarsintas ne tik tarp lietuvių bet ir tarp amerikiečių po visą Massachusetts valstiją. Ši korporacija, turi jau kelis skyrius nekuriuose miestuose, kurie plačiai darbuojasi tarp lietuvių ir svetimtųjų, o ypač lietuvių naudai, tai yra,

VINCENT A. JENKINS, INC.

Real Estate & Mortgages

Ši korporacija tapo neseniai inkorporuota ant \$100.000.00, kurios šerai pasiduoda po \$25.00.

Patariama lietuviams šia proga pasinaudoti pakol šerų yra, užsirašykite kiek tik galite, nes tik paskirta suma šerų bus parduodama publikai.

Siųsdami pinigus iškirpkite šią aplikaciją ir siųskite šiuo adresu:

VINCENT A. JENKINS, INC.

395 Broadway, So. Boston, Mass.

Vardas ir Pavardė
Adresas
Miestas
Aš užsirašau šerų VINCENT A. JENKINS, INC.,
stovio, už kuriuos prisidūdu \$..... kaip pilną mokestį.

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA

IŠPLAUKS

SPALIO 30 DIENĄ, 1920

TIESIAI I

HAMBURGA

Kambarių rata \$180.00 su dadeliu \$5.00 karės taksų.

TREČIOS KLASOS RATA \$125.00

SU DADELIU \$5.00 KARĖS TAKSŲ.

EITKUNUS PER HAMBURGA—\$130.40

Su dadeliu \$5.00 karės taksų

Kreipkitės prie artimiausio Cunard agento.

IŠSIRAŠYKITE LAIKRAŠČIŲ IŠ LIETUVOS.

"Darbininke" galima gauti laikraščius iš Lietuvos. Už 50c. (galima stampėmis) gausi 10 ekz., už dolerį — 20 ekz.

KUR GERIAU?!

Ar pas svetimtąčius gauti už padėtus pinigus ant padėlio

4 1/2%

Ir dar reikia išlaikyti pinigus pilnai šešius mėnesius kad gavus pilną nuosimintį.

Ar savo banke gauti už padėtus pinigus ant padėlio

6%

Ir kur mokama už kiekvieną mėnesį nuo dienos padėjimo.

Tas reikią kad galite išimti pinigus kada tik norite ir neprazudydami nuosimnio nei už vieną mėnesį.

Pinigus ant padėlio galima padėti ypatiška arba per laiškus.

DIREKTORIAI:

Ad. Kalasunas, Providence, R. I.

D. Petkevičius, E. Saugus, Mass.

J. Trainavicius, Brighton, Mass.

A. J. Götantus, S. Boston, Mass.

DIREKTORIAI:

S. Kudma, Nashua, N. H.

J. Lapėnas, Norwood, Mass.

J. Kaslauskas, Haverhill, Mass.

J. Sirvydas, Lowell, Mass.

CENTRALIS BENDRAS LIETUVIŲ BANKAS

Prezidentas

JUOZAPAS KAVALIJAUSKAS

Centras:

32-34 CROSS STREET, BOSTON, MASS.

Skyrius:

366 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

VIETINIS ŽINIOS.

GINKIME VILNIŲ.

Lietuvos piliečiai pasakė: „Mes ginsime Lietuvos nepriklausomybę iki paskutinio kraujo lašo ir iki bent vienas lenkų kareivis gyvas bus ant Lietuvos žemės.“ O mes amerikiečiai ar ginsime!

Tautos Fondo 11 skyrius šaukia visus į darbą už tėvynę. Ketverge, spalio 21 d. Bažnytinėje salėje 7:30 val. vakare įvyks masinis susirinkimas ir prakalbos.

Kviečiame visus ateiti. Bus vietiniai ir svečiai kalbėtojai. Ginkime Lietuvos sostinę Vilnių kuo galime.

Nenusiminkime, bet dirbkime visi už Lietuvos laisvę ir teises.

MARGUMYNŲ VAKARAS.

Spalio 17 d. Bažnytinėje salėje buvo koncertas su perstatymais ir prakalbomis surengtas Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų skyriaus.

Programa vedėja buvo p-lė K. Alesevičiūtė. Mažų gražiai parengtų mergaičių būrelis išpildė šokius. Kalbėjo gerb. kun. Daniūnas apie lietuvių gabumus.

Svarbiausia dalia programos išpildė solistai vadovaujant p. M. Karbauskui. Pirmiausia pasirodė pasizymėjusi dainininkė p-lė St. Motiejūnaitė. Ji ir šį sykį puikiai išpildė savo užduotį. Jauna, bet talentingą dainininkę p-lė A. Dusevičiūtę sudainavo puikiai. P-lė M. Gribaitė iš Paterson, N. J. tikrai nustebino visus, savo malonių bet stiprių balsu. Ji taipgi su dainavo dueta su p-lė St. Motiejūnaitė. Visos dainininkės buvo iššautos po kelius sykius atkartoti. Pabaigoje kalbėjo P. Petruskas apie Vienolynų naudingumą. Ragino pastoti narius.

Abelnei viso vakaro programa nusisekė labai gerai. Žmonių nemažai ir visi buvo patenkinti.

Buves.

Spalio 15 d. užsimušė maliorius a. a. Juozas Kazlauskas 38 m. amžiaus gyvenęs 121 Bowen St. Tai nelaimė patiko bemaliavodamas namą po numeriu 248 Fourth St.

So. Bostono Legijonininkai pradėjo kampaniją namo fondui.

Nedėlioje, spalio 17 d. Municipal Bldg. buvo atidarymas. Kalbėjo kongresnamas J. A. Gallivan ir kiti žymūs kalbėtojai. Jie nori į sąvaizdę laiko suorganizuoti \$25,000.

L. R. Kryžiaus Rėmėjų 11 skyriaus mėnesinis susirinkimas įvyks 20 d. spalio bažnytinėje salėje, 8 val. vakare. Meldžiame visus narius atsilankyti ir naujų narių atsivesti. Pinigai jau pasiekti į Lietuvą, kurie buvo surinkti 3 d. spalio. Taipgi bus suteikti garbės nariams ženkleliai.

Pirm. O. Jankienė.

BRIGHTON, MASS.

L. D. S. 22 kp. turėjo mėnesinį susirinkimą spalio 1 d. Atsilankė nemažas būrelis narių ir svarstė simtai organizacijos reikalus. Delegatas B. Ajeuskas išdavė raportą iš L. D. S. Seimo. Iš raporto išgirdome daug naudingų nutarimų ir žinių. Nutarta su rengti prakalbas paaiškinimui visuomenei L. D. S. naudingumą. Pageidauta, kad visi nariai ir narys pasipirktu L. D. S. namo boną. Nutarta surengti teatrą ir lietuviškus šokius ant 11 lapkričio 1920 m. Geistina, kad visi susirinkimai būtų tokie skaitlingi ir naudingi.

Korespondentė.

Spalio 9, vakare, didžioje lietuvių salėje pastangomis A. L. R. K. Moterų Sąjungos 41 kp. Aktoriai L. Vydių 18 kp. iš Cambridge sulaukė istorišką veiklą „Rytų Pilią.“ Publika iš veikalo buvo užgandinta. L. D. S. 22 kp. ant 24 spalio rengia prakalbą ant 11 lapkričio teatrą. Pelną iki

WATERTOWN, MASS.

Hood Rubber Co. kur dirba daug lietuvių, laikuriuose skyriuose sumažėjo darbai. Užveždus žiuriai su darbininkais elgiaisi, taip, kaip 5-6 metai atgal. Daug darbininkų prie asarų privaro, o ypač merginas, moteris.

Darbo žmogus.

CAMBRIDGE, MASS.

Laisvamanių triksas.

Prieš siuntimą atstovo į Washington, kuomet katalikai buvo susirūpinę likimu Lietuvos, tuomet Bagocius panaudojo savo įtekme sutverdamas laisvamaniams L. Piličių Sąjungą. Per neatsargumą prisiradę daug katalikų, imokėdami po \$3.00. Pagal įstatų sako reikėjo tik \$1.00 paimti. Dauguma dabar pyksta, o laisvamaniai mintydami, kad juos balsais gali sumušti, tai ir susirinkimo nešaukė. Be jokio nutarimo rengia prakalbas. Katalikai, turi pareikalauti, kad surinkti pinigai būtų tuojau pasiekti į Lietuvą Šauliams arba R. Kryžui.

Piličiai.

Margas vakarėlis.

Spalio 12 d. A. L. Pilių J. Blaivinkų kuopa surengė vakarą su programą. Pirmiausia kalbėjo kun. P. Daniūnas ir vietos klebonas kun. P. Juškaitis apie blaivybę.

Pasakė eiles jaunos, bet gabios p-lės A. Zavalutė, O. Povilaiciūtė ir B. Zavalutė ir jaunas bernaitis S. Jakutis.

Uoli blaivininkė p-lė M. Kilmonitė sulaukė „Jaunamartė“ iš Vilniaus. Vakaras labai gerai nusisekė ir publika buvo patenkinta. Narių laimėta 10.

Birutė.

Spalio 5 d. Šv. Juozapo Dr-jos buvo burtininis susirinkimas. Apat ligonių laisvų, buvo skaityti du pašaliniai. Vienas nuo buvusio nario Grybo iš Lietuvos. Grybas buvo laisvamanių ir bolševikų šulas ir jam Lietuvoje neramu. Antras laiškas nuo Lietuvos Mišios, kuriame ragina varyti L. L. Paskolos Bonų pardavinėjimą; pabrėžiama, kad „Lietuvys be bono, Pilsudskio tarnas.“ Laiškas priimtas ir stoties išdininke p. A. Patembargas ineša, kad kiekvienas dr-jos narys pasipirktų po boną, tuomet draugija galėtų pasididžiuoti. Kuris bus be bono, ji tuo vardu Pilsudskio tarnu ir vadinti. Vieni sušuko „patvirtinta.“ Išgirdę laisvamaniai sandariečiai pradėjo iš spirgai ant skaurados širškėti. Tulas K. Sidabras ir Co. atsisoties visą gerklę šaukė: girdi, kad negalima to daryti, savo draugų pravaržiuoti už bonų nepirkimą. Jei-gu tą padarytume, tai sukeltume draugijoje betvarkę. Jam priitaria ir pirmininkas. Mat p. Sidabruvi ir jo draugams parūpo,

kad reiks pasipirkti po boną arba viešai priimti Pilsudskio tarno vardas.

Pirmininkas patarė, kad imti pavyzdį iš mažesnių draugijų. Tas būtų labai gerai. Mažosios draugijos kaip tai: Šv. Jono Krikštytojo aukavo \$200; Nekalto Pradėjimo Mot. dr-ja aukavo \$100; Šv. Stepono R. K. Jaunuomenės dr-ja aukavo \$100. Šių mažesnių draugijų aukos jau senai Lietuvoje ir sušelpė šeimynas kareivį žuvusių kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Tiesa, draugija Šv. Juozapo irgi peraitais metais spalio 7 d. nutarė paaukuoti net \$1000. Ašiu Dievui jau mėtai suėjo, o išpaskirtos aukos nei vienas doleris į Lietuvą nepasiegtas. Taipgi pastebiu, kad dr-ja Šv. Juozapo yra užsisakius pirkti L. L. P. Boną už \$1000 bet atrodė kad ir su bonu taip bus. Patarina dr-jai Šv. Juozapo kaip jos pirmininkas išsireiškė pasiekti pavyzdį iš kitų mažesnių dr-jų. Pažadėta auką \$1000 ir už \$1000 L. L. P. Boną atiduoti taip, kaip mažesnės draugijos atidavė jau senai.

Narys.

LAISKOS IŠ LIETUVOS.

L. D. S. narys K. S. Balsys iš Easton, Pa. prisiuntė sekantį laišką:

Gerbiamas Tamsta:—

Nuoširdžiai kreipiuos į visus Andriejaus lietuvių skaitytojus prašydamas ant kiek galint prisidėti Lietuvos piliečių apšvietimui. Kaip žinot, kad per audrą (karę) liko Lietuva nunaikinta, tai ir Andriejaus lietuvių sudegintas. Mes jaunuomenė turėjome susitvę labai puikų knygynėlį-skaityklą, bet nelaimė, kaip klebonija degė tai ir visos knygos suplėškė. Taigi gerai suprانتe, kaip yra dabar mums reikalingas apšvietimas atgavus Lietuvos savivaldą. Kreipiames į visą Andriejaus visuomenę ir jaunuomenę, būkite taip geri mums parinkti aukų knygoms įsisteigti, t. y.: būkite tie geri, padukite tuos prašymus savo draugams lietuviams katalikams, kad jie parinktų tarp lietuvių knygų aukoms. Tik katalikiško turinio, kad nebūtų bolševikiškos. Kuo daugiausia mes trokštame įsigyti į savo knygynėlį moksliškų ir istoriškų knygų, o jei kas aukuos ir dvasiško turinio, o kas neturėtų knygų, tai būkite taip malonus parinkti pinigėlių auką ir už tuos pinigus išrašytumėte ir pasiųstumėte šio adresu:

Kauno Rėd., Kretingos Apskr., Andriejaus Knygynėli-Skaityklai, priimti Konstantui Budraičiui m. Andriejaus LITHUANIA.

Mes neprasytume tamstų, bet žinote pas mus Lietuvoje nėra knygų. Jums Amerikos lietuviams, mes būsim dekingi kuomet gausime jūsų aukas.

Mūsų knygynas susideda iš 168 knygų, o skaitytojų užsirašė 207, tai labai trūksta knygų.

Su pagarba! Jaunuomenės vardu Andriejaus parapijos Skaityklos sekretorius.

Konstantas Budraitis.

Nekumet nebuvo reikalinga Lietuvai taip greitai parama, kaip DABAR. O ką tu padarysi DABAR?

LIETUVIŲ FILMŲ B-VĖS NAUJI PAVEIKSLAI IS LIETUVOS

Bus Rodomi:

Serodas vakare Spalio (Oct.) 20 d. Šv. Kazimiero Draugijos salėje 22 Williams street, Westfield, Mass.

Ketvergo ir pėnyčios vakarais spalio (Oct.) 21 ir 22 d. Lietuvių pobaznytinėje salėje, 22 Chapel St., Norwood, Mass.

Subatos ir nedėlios vakarais Spalio (Oct.) 23 ir 24 d. Lietuvių pobaznytinėje salėje W. 6th St., So. Boston, Mass.

Utarinko vakare Spalio (Oct.) 26 d. Lietuvių Ukdų salėje 25 Camden St., West Lynn, Mass.

GERIAUSI

ŪKIO PRODUKTAI.

100 svarų bulvių \$3.50; 100 svarų bulvių ir svogūnų \$3.00; 100 sv. burkų \$4.00. Parduosiu Tamstoms tiesiog be jokių kupčių. Norėdami užsisakyti, rašykite sekantį antraštą: NORBERTAS MIKALAUSKAS, Box 95, North Amherst, Mass.

FRENCH LINE
Transatlantique
Compagnie Generale
TIESIOG Į HAMBURGĄ
Specialis išvažiavimas.
Twin Screw S. S. CAROLINE,
Seredoj, Spalio 27, 1920
S. S. NIAGARA
Lapkričio 19, 1920
Kambariai ir trečios klesos parankumai dabar gaunami kompanijos ofise: 19 State St., New York.

Saldžiausias širdies Viešp. Jėzus Draugijos Valdybos Adresai.

PIRMININKAS — A. Kmitas, 284 5th St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRMININKAS — J. Kavolūnas, 66 Gold St., So. Boston, Mass.
PROTOKOLŲ RAŠT. — J. Andriūnas, 3014 Broadway, So. Boston, Mass.
FIN. RAŠTININKAS — Sim. Alkonis, 140 Bowen St., So. Boston, Mass.
KASBIETUS — Andrius Zalickas, 877 Broadway, So. Boston, Mass.
MARŠALKAI — F. Lukoševičius, 405 7th St., So. Boston, Mass.
Susrinkimus laiko pirmą nedėlią kiekvieno mėnesio 8:00 val. po pietų Šv. Petro Bažnytinėje salėje ant 5-tos gatvės, So. Boston, Mass.

D. L. K. Keistučio Dr-jos Valdybos Adresai, Boston, Mass.

PIRM. — Motiejus Versickas, 41 Gates St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — M. Žarkauskas, 128 Bowen St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Juozapas Vinkevičius, 147 W. 6th St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — Juozas Kavaliūnas, 280 E. Cottage St., Dorchester, Mass.
KASBIETUS — Andrius Zalickas, 190 W. 6th St., So. Boston, Mass.
MARŠALKAI — Antanas Grudis, 273 6th St., So. Boston, Mass.
D. L. K. Keistučio Dr-ja Boston, Mass. laiko mėnesinius susirinkimus kas pirmą nedėlią kiekvieno mėnesio 8-ą valandą po pietų po num. 193 Hanover St., Boston, Mass.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ
BANKIERIAI
Teisingai Tarnaujame Lietuviams.
SUSIRINKAME PINIGUS LIETUVIŲ: doleriais arba aukštais pinigais dienos kursu.
Parduodame Laivakortes
Išruptame leidimams amerikiečiams Lietuvoje ir iš Lietuvos Amerikon. Tai padarome vietiniams ir kitiems lietuviams be atvažiavimo Bostonui.
Parduodame amerikiečių dolerius giminiams Lietuvoje.
Laidiame mėnesinį „PREKYBĄ“ Del platesnių paaiškinimų rašykite adresu:
Lithuanian Sales Corp., 414 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

DETROIT, MICHIGAN

1000 STUBŲ ANT PARDAVIMO.
Vienatinis LIETUVIŠKAS AGENTAS kuris pristato visiems Lietuviams stubų, farmų ir lotų. Vaidinėjantys į Lietuvą išsivaduoti paspartus ir apsiminti stundis į Lietuvą per geriausius laivus. Su visokiais reikais atsišaukite pas:

M. ČURLANIS,

2320 Joe Campan (Hantsman) Detroit, Mich.

Gyvenimo vieta: 2441 E. Grand Boulevard

Telefonas MICHIGAN 2014

PAIEŠKOJIMAI IR REIKALAVIMAI.

Paieškojimų ir reikalavimų kainos L. D. S. nariams ir „Darbininko“ skaitytojams 1 syki į metus už dyką, už 3 sykius \$1.00. Prieteliams už 3 sykius \$1.50.

ATYDAI JAUNŲ GABIŲ VYRŲ.

Kam dirbti 10 val. į dieną jei gali uždirbti du tryk tiek dirbdamas tik tris valandas. Atsišaukite pas mus, o mes išmokinsime kaip tą padaryti.
AM. EAGLE R. MFG. CO., 454 Broadway, So. Boston, Mass.

ANT PARDAVIMO.

Cambridge'je dvi 2-jų seimynų stubos. Įtaisyta su gasu. Neša randos \$48.00 į mėnesį. Parduodu už \$490.00.

T. CONWAY
580 Mass. Ave., Cambridge, Mass.
Central Square, Tel. 85

ANT PARDAVIMO MEDINIS NAMAS. Gas'ai ir Sklepas Cementuotas.

Viskas gerioje tvarkoje. Parduosiu pigiai. Savininkas gyvena ant vietos. Atsišaukite tuojau.
110 Silver St., So. Boston, Mass.

PARSIDUODA

2-jų seimynų kampinė stuba So. Boston, 2½ augštas gyvenimui su įtaisytais, prietaisais kaina. Atsišaukite pas savininką: 364 "E" Street, So. Boston.

REIKALINGAS VEDEJAS.

Paleškom atsakančio Koop Grocery marketo gaspadoriaus, kuris yra susipažinęs su tuo būtinu malonėkite atsišaukti į „DARBININKĄ“
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Ieškau brolio Antano Malakausko, paeina iš Kauno rėd. Kretingos apskr. Kulų val. Kunajų kaimo. Meldžiū jo paties atsišaukti arba kas žino, pranešti šiuo adresu: PETRAS MALAKAUSKIS, 37 N. Union St., Easton, Pa.

Aš Petras Kallunas paeinau iš Varėnos miesto, Trakų apskr. Vilniaus rėd. Ieškau Petro Rutkevičiaus ir D. micalės Rutkevičienės, kurie tapat paeina iš Varėnos miesto, Trakų apskr. Vilniaus rėd.; Amerikoj pirmiau gyvenę Detroit, Mich., o dabar nežinau kur. Turiu svarbių reikalų iš Lietuvos. Laišky gavau nuo jo motinos. Jei kas žino ar jie patys teatsiliepti ant šio antrašto: PETRAS KALLUNAS, 1103 Washington St., Norwood, Mass.

Ieškau savo brolio Kazimiero Ančiūno, sesuo Jieva Vaičiūnienė, kaip nesulaukdamas per karą metus nei jokios žinios tai prašau atsiliepti jėgu esate gyvi per šį mano antraštą: LITHUANIA, Birų apskr., Podbiržės val., Gerkiškių kaimas, Jieva Vaičiūnienė.

Prašau Amerikos lietuvių ir lietuvių susirašinėti su manimi. Karščių gyvenimas kan vienos dienos ir todėl kiekvienas laiškas bus man malonus. Prašau neatsakyti mano prašyme. Prašau atsiųsti knygų ir laikraščių, o aš jų gavęs dalinsiuos su draugais kareiviais, Lietuvos nepriklausomybės gynėjais.
LITHUANIA, 3 pėst. D. L. K. Vytavto pulko, Aitargos kuopa, A. Cepulis.

KURSIU NUPUOLUS

Tai geriausia proga daug pinigų į Lietuvą nusiųsti. Greitume nustatymo pinigų neiks su manim negal lengvinti; visiems pinigų siuntėjams pristatau kvitas su parais priėmėjų pinigų.
Laivakortė agentura į Liepoją, Hamburgą ir visur.
Farsi kelionė į Lietuvą.
Padarymas lietuviškų dokumentų.
Pinigus siųskite per pato Money Order. Rašydami pridėkite 2 ct. stampų ir visados adresuokite:
P. Mikolainis, 53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

SERGANTIEJI ŽMONĖS

Jei Tamsta neįstengia išgydyti savo skaudulio ar jei nustoja vilties, „Nepasiduok.“ Atėik ir busi egzaminuotas dykai ir gausi mano nuomonę ir patarimą. Aš esu turėjęs 18-ks metų pasekmingos praktikos medicinoje ir chirurgijoje, gydant ligalikes, nerviškas ir supanėtas ligas. Tamsta gausite pinigų naudą kaip asifiankyte pas mane ir matysimės ypatingai kiekvieną kartą.
Jei tu turi kokią chronišką, nervišką, kraujo, odos, inkstų, pūslės, diržingą arba spūpintoją ligą, teiraukis manęs, dykai, ir gausi mano nuomonę ir patarimą.

IEŠKOK PAGELBOS KUR JI GALI BŪTI RANDAMA

Metų patyrimas gydant NERVIAKAS, IGLAİKINES ir SUPAINTOTAS LIGAS, suteikia man galybę duoti jums moksliskus, Elektro-Medikaliskus gydymus kurie suteikia suraminimus kur kiti būdai nestegausia atlikti ir tuomi daug vyrų tapo išgydyti nuo kančių ir pavojos jų operacijų.
ATSIMINK—Atidėliojimai, neįprastiniai ir neįprastiniai gydymai yra pavojingi. Atėik jei nori patyrimo patarimų ir pinigai apmokėti Specialisto.
Ofiso Valandos: 9 ryte iki 8 10 ryte iki 2
220 TREMONT ST., BOSTON, MASS.
Priešais Majestic Theatre.

ANT RENDOS

5 kambariai su visais įtaisais, ant antro lybų. Renda \$4.00 į savaitę. Galite kreiptis ant vietos: 221 Silver St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2488

DR. J. C. LANDZIUS SEYMOUR LIETUVIS

Gydytojas ir Chirurgas.

Gydo akcijas ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų. Egzaminuoja kraują, spaudimą, šlapimą ir tt. savo laboratorijoj. Suteikia patarimus laiškais kitur gyvenantiems.

Adresas: 906 E'way, So. Boston, Mass. (KAMBARIO No. 1) (LDS. Name. Kamp. E ir B'way) VALANDOS: nuo 9-11 iki ryto 2-4 po pietų 7-9 vakare

Phone-Kensington 5316

DR. E. G. KLIMAS

Lietuvis Gydytojas.

Priėmimo val.: 9-10 val. ryto 6-8 vakaro Po pietų pagal sutartį tikslai. 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

F. J. KALINAUSKAS

LIETUVIS ADVOKATAS

414 Broadway, So. Boston, Mass. TEL'S S. B. 441 ir 2334 Gyvenimo vieta: 15 Annopolis St., Dorchester, Mass. Columbia 9159-J.

DR. F. MATULAITIS

Gydo visokias ligas. Paskiria akcijas

Valandos: 1-3 ir 7-8 P. M. 17 Millbury St., Worcester, Mass.

LIETUVYS DANTISTAS

DR. M. V. CASPER (Kasparavičius)

Laiklinai perkėsi ofisą po No. 451 Broadway, So. Boston, Mass. Ofiso Valandos: Nuo 10 iki 12:30 ryte ir 1:30-6 ir 8:30-9 P. M.

PIRMOS KLESOS

DANTISTAI

Dantys ištraukiami ir pripildomi visal be skausmo, su geriausiais prietaisais, su nauju išradimu. Visą darbą gvarantuojame

DR. W. T. REILLY

469 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. (Prie Dorchester St.) VALANDOS: Nuo 9 v. r. iki 8 v. v. Nedėliomis: Nuo 10 v. r. iki 4 v. v.

Tel. So. Boston 270

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galtima susitikti ir lietuviškai

Ofiso valandos: Ryte iki 9 val. Popietį iki 8 vakarais iki 9 536 Broadway, So. Boston.

Bell Phone Dickinson 3665 M.

Dr. Ignatas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Ofiso Valandos: Nuo 9 rito iki 5 po pietų Vakariais, Ketvergo nuo 6 iki 9 P. M. Nedėliomis iki 4 po pietų.

DR. PAUL J. JAKMAUS

(Jakiavičius)

509 EAST BROADWAY

TELEPHONE 562.

TEINGIAUSIA

IR GERIAUSIA

LIETUVIŠKA

APTIEKA.

Sutaisau receptus su didžiausia atida, neturint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gydymai gali gaut, kokios tik pasiulyti yra vartojamos. Galit reikiant per laiškus, o aš prisigau per ekspresą.

K. SIDLAUS

Aptiekorius ir Savininkas

226 Broadway, kamp. O St., South Boston, Mass.

Tel. S. Boston 21014 ir 21015